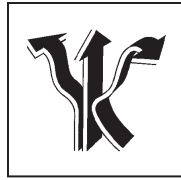

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Ануфрієв Микола Іванович Міжнародно-правові аспекти забезпечення ефективної зайнятості.....	10
Баєва Олена Вікторівна Концептуальні засади використання інтерактивних методів при вивченні навчальної дисципліни “фізіологія людини”	13
Бідзюра Іван Павлович, Бідзюра Роман Іванович Державне управління як галузь академічної науки та професійно-освітньої підготовки.....	16
Бутирська Тетяна Олександрівна Ідентичність держави як нова онтологічна категорія.....	18
Грись Антоніна Михайлівна Психологічна служба у контексті надання психологічної допомоги учасникам АТО.....	22
Дегтяр Олег Андрійович Механізми публічного управління соціальним ризиком	25
Кальниш Юрій Григорович, Синиця Микола Іванович Перспективні напрями технологічної інноватизації системи державного управління в Україні	28
Коляденко Ніна Володимирівна, Мальцев Дмитро Валерійович Соціальні проблеми сімей, які виховують дітей із важкими інвалідизуючими захворюваннями.....	32
Кравченко Мілена В'ячеславівна Шляхи підвищення соціальної безпеки українських громадян.....	34
Лисовський Петр Николаевич Тайна разума сердца: криптоанализ феноменологии мудрости.....	37
Мелков Юрій Олександрович Інноваційне суспільство як філософська проблема.....	40
Отрешко Наталія Борисівна, Котик Катерина Русланівна Проблеми соціалізації дітей-сиріт в Україні та можливі шляхи їх вирішення.....	43
Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна Шляхи удосконалення процедури проведення конкурсів на посади державної служби	46
Перекуда Євген Вікторович Енергоефективність як інноваційна політична технологія: до проблеми реалізації	49
Піляєв Ігор Славович Ціннісна дихотомія “Схід–Захід” та збройний конфлікт на Донбасі крізь призму постнекласичної методології.....	52
Попов Вячеслав Жанович Соціальна поведінка в умовах суспільної кризи	55

СОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ КРИЗИ

На рівні буденного життя в кризових умовах люди шукають шляхи пристосування до подій зовнішнього світу. Вони намагаються зберегти обставини приватного домашнього життя, можливість реалізації яких залежить не тільки і не стільки від них самих, скільки від характеру епохи та рівня соціально-економічного розвитку суспільства.

Настання надзвичайного часу звужує ресурси для нормального існування, робить його рідкісним привілеєм. Виживання поступово стає головним мотивом людської поведінки. В екстремальних умовах відбуваються певні зміни у поведінці людей: люди стають ляльками, яких смикають за ниточки справжні гравці, як-от біологічні інстинкти, економічні процеси, зовнішні накази, результати соціалізації.

У вирішальні моменти людської історії у суспільстві відбувається вибух патології, поки все не заспокоїться знову до того стану, який є підвладним “науці”, тобто у “нормальних” умовах поведінка має є не більше, ніж вектором “об’єктивних сил”, що механічно повторюються та повністю передбачаються. У кризову епоху “об’єктивне” замінюється ірраціональністю, яка відмовляє в існуванні та впливі людському вибору. Людські дії є комбінацією необхідного, нав’язаного та раніше засвоєного з “неортодоксальними” та творчими рішеннями проблем людського існування [1].

Ослаблення влади, та загострення почуття незахищеності обертаються нагнітанням афекту у поведінці населення. Мінливість та ненадійність життя різко скорочують можливості людини планувати і прогнозувати його, змушуючи дедалі покладатися на удачу.

Наслідком цього є перебудова психіки та моделі поведінки, агресивність, огрубіння стереотипів поведінки. Деяко особно стоять техніки самообмеження, або заощадження ресурсів. Стає важливим не тільки отримати продукти, чи інші предмети масового попиту, а й гранично ощадливо витратити їх, максимально обмежуючи власні потреби.

Доводиться забути колишні стандарти споживання, відмовитися від побутових звичок, включаючи уявлення про затишок житла і манери одягатися, вдаватися до найбільш економічної рецептури приготування їжі.

Почуття невпевненості посилюється інформаційним перевантаженням пересічних громадян. Пошук сенсу подій, що відбуваються, для орієнтації в навколишньому середовищі стає питанням життя і смерті, іноді в буквальному значенні цього слова. Населення знемагає від нерозуміння того, що відбувається. Інтерпретація того, що відбувається, є важливою поведінковою технікою зняття стресів.

“Ідеологічне” забезпечення виживання в кризі наділяє сенсом відверте безглуздя того, що відбувається, забезпечує орієнтацію в світі з такими цінностями, що втратили непорушність, рятує від почуття безпорадності і відчаю в агресивному середовищі. Червоною ниткою через весь період кризи проходить недовіра до влади, яка постійно зростає.

В умовах життя у період кризи шляхом трансформації власних потреб формується так звана “культура бідності”. Вона включає формування самообмеження потреб, ви-

роблення звички за принципом “хочу тільки те, що можу”, що допомагає зняти стрес незадоволених бажань. Блокується таке негативне відчуття, як заздрість. Потреби переорієнтуються на духовну сферу — поглиблення та розширення духовних запитів збагачує життя, компенсує відчуття її неповноти через матеріальні обмеження [2].

За П. Сорокіним, “репресований тваринний інстинкт чинить тиск на ті гальма, які утримують людину від крадіжки, брехні, поїдання забороненої їжі тощо. І той, хто ніколи не крав, стає злодієм та бандитом; той, хто соромився простягнути руку, стає жебраком; віруючий припиняє поститися; той, хто завжди дотримувався закону, пориває з ним; аристократ, подолавши у собі відчуття ганьби, йде на ринок, щоб продати пару штанів; той, хто соромився їсти на вулиці, тепер робить це запросто; той, хто раніше зневажав людей, тепер просто лестить їм, аби отримати скибку хліба тощо” [3].

Особливістю повсякденної поведінки одночасно зі змінами, на які указував П. Сорокін, залишаються звичайні прагнення та звичні справи. Це зауважив і М. М. Зощенко у своїй повісті “Мішель Синягін”: “Насправді, читач якийсь такий з вусиками у його спокійний час не зможе правильно уявити нашого життя. Він, напевно, вважатиме, що ми весь час у землянках сиділи, горобців їли і вели якесь немислиме, дике життя, сповнене щоденних жахів та катастроф. Щоправда, слід прямо сказати, що багато хто й не мав так званого особистого життя, віддаючи всі сили і всю волю для своїх ідей і для досягнення мети. Ну а ті, що більш дрібні, приловчилися, пристосувалися й намагалися потрапити в ногу з часом для того, щоб пристойно пожити та побільше поїсти” [4].

На особливості поведінки людей в умовах катастрофи звернув увагу Е. Канетті. Для прикладу він описав ситуацію пожежі у театральній залі. Однакова й очевидна для всіх небезпека породжує однаковий для всіх страх. Якщо біда відбувається у театрі, то маса людей приречена на загибель. Двері можуть одночасно пропустити тільки одного або декількох осіб. Тож енергія втечі сама по собі перетворюється на енергію відштовхування. Руйнування маси найяскравіше проявляється у буйстві індивідумів, коли кожний б’ється сам за себе. Чим лютіше людина бореться за власне життя, тим зрозуміліше, що вона бореться проти інших, які заважають їй з усіх боків [5].

Наслідками соціальної напруженості стають такі чинники, як фізіологічна дезадаптація певних верств населення до труднощів та соціальних змін, що приводить до погіршення соціально-демографічної ситуації та здоров’я населення; психофізіологічна дезадаптація населення, яка набуває вигляду неусвідомлених масових психічних станів у разі спроби пристосуватися до негараздів та соціальних змін (тривожність, компенсаторні реакції, агресія, апатія); соціально-психологічна дезадаптація, що відображає усвідомлену конфліктність деяких верств населення і виявляється у підвищеній політизації, страйках, масовій незадоволеності і песимізмі, міграції, еміграції, зростанні злочинності.

Джерела

1. Шанин Теодор. Революция как момент истины. Россия 1905–1907 гг. — 1917–1922 гг. / Теодор Шанин; [пер. с англ.]. — М.: Весь Мир, 1997. — 560 с. — С. 473–474.
2. Рева Г. В. Український соціум: загрози екстремальних ситуацій: [монографія] / Г. В. Рева, В. К. Врублевський, В. П. Ксьонзенко. — К.: Інформаційно-видавничий центр “Інтелект”, 2003. — 432 с. — С. 122.
3. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество / П. А. Сорокин. — М., 1992. — С. 274.
4. Зощенко М. Сентиментальные повести / М. Зощенко. — Азбука, Азбука-Атикус, 2012. — С. 76.
5. Канетти Э. Масса и власть / Э. Канетти; [пер. с нем.]. — М.: Издательство Ad Marginem, 1997. — 528 с. — С. 31, 32.